

Min første barndom

Jeg er vokset op på et lille husmandsbrug, der lå på Hegnedevejen i Aaker, hvor mine bedsteforældre, Mathea og Thorvald Munch, boede på "Lynghøj". Der var op mod 20 tdr. land jord til ejendommen, og det var på den tid, da husmandsbrug på denne størrelse næsten altid havde en nykonfirmeret dreng til hjælp. Jeg kom til at bo hos dem, da jeg var omkring fire år, og jeg husker tydeligt, at det skete omkring deres sølvbryllup. Den dag i dag står billedet af en flot æresport meget tydeligt for mine øjne, og jeg mindes også, at det var ved den tid, jeg fik besked på, at jeg skulle flytte fra min mor og hendes mand, der - efter hvad jeg fik fortalt af min bedstemor - ikke var min far. Derfor var min mors mand hele tiden efter mig, så jeg ikke havde det særlig rart og ofte fik klø af ham. Jeg var det, man med et pænt ord kalder en trykfejl, da min mor i et letsindigt øjeblik lod sig overtale til lidt forbuden elskov, der desværre for hende gik galt, så hun blev gravid.

Der er ikke grund til at grave mere i det, for selv om jeg ikke er vokset op hos min mor, fik jeg alligevel en lykkelig opvækst, selv om jeg fik en streng opdragelse af mine bedsteforældre.

Allerede som syvårig fik jeg værelse sammen med de skiftende medhjælpere, men det var et sted, vi kun opholdt os, når vi skulle sove, for der kunne ikke varmes op, og om vinteren var der hundekoldt.

Men der var varmt under dynen, når vi først havde ligget og skuttet os af kulde et lille øjeblik.

Dynen var et kapitel for sig, for den var meget, meget tung, og når vi først kom ned under den, lå vi virkelig godt og trygt, for den var overhovedet ikke til at vælte af sig, så tung og klodset var den.

Vi havde ikke nogen madras at ligge på, for det var der ikke råd til. Vi lå på hessiansække, der var fyldt op med halm, og det var i grunden rigtig dejligt, når man først havde fået skabt sig et leje, der passede til kroppen. Jeg nød at komme i min seng, for jeg var som regel dødtræt hver eneste aften, og så var der ikke nogen problemer med at falde i søvn. Det var også nødvendigt at gå tidligt i seng for at have udhvilet, for allerede klokken seks om morgenen blev der kaldt på os. Så var det bare om at sige farvel til den tunge og varme dyne, komme ud af sengen og i tøjet for at komme ud i den varme kostald, hvor den halve snes køer stod og ventede på at blive malket.

Jeg har flere end en gang oplevet, at der var mus, som byggede sig en rede i halmsækkene nede i fodenden om vinteren, men det genere nu aldrig mig, for jeg var ikke bange for mus, og de gjorde da heller ikke noget.

Hvide mus og markmus

Jeg havde hvide mus i et bur ude i loen, og de var så kælne, at jeg blot kunne lukke lågen op og stikke armen ind til dem, så de kunne løbe op ad den til min skulder. De bevægede sig både omkring min hals og i håret på mig, og jeg var meget glad for mine hvide mus. Det var herligt at stå og kigge på dem, når de løb rundt og rundt i det løbehjul, de havde til rådighed, men der var et stort problem, der voldte mig bekymring.

De ynglede ustandseligt, så der til sidst var trange forhold i buret, selv om jeg forærede mine kammerater unger gang på gang. En skønne dag var buret tomt, da jeg kom der ud, og lågen stod åben. Jeg havde en lumsk anelse om, at det var overlagt, at de var lukket ud, for min bedstefar havde flere gange sagt, at jeg skulle skille mig af med dem. Jeg bad for mine dejlige mus og reddede deres liv flere gange, men til sidst - tror jeg - tabte han tålmodigheden og slap dem ud til stor sorg for mig, for jeg havde ikke så mange glæder - og helt sikkert til store glæde for kattene, der rigtig har smovset sig.

I høstens tid fik jeg dog brug for mit musebur igen, for når vi kørte sædstakkene ind, var der ofte markmus, der gemte sig under negene, og var jeg

lidt hurtig på fingrene kunne jeg snuppe dem i nakkeskindet og putte dem ind i buret. Det kunne godt blive til op mod en snes mus i løbet af en eftermiddag, og så var der lagt op til ædegilde for vores katte.

Vi havde som regel tre-fire af dem, og havde de først opdaget mit bur med mus, forlod de ikke stedet, før der var lukket et par mus ad gangen. Det foregik ude på marken, så musene ikke havde de store chancer for at kunne gemme sig, men ind i mellem skete det, at der var flere, der smuttede ud, og så reddede enkelte af de skræmte mus deres liv, for kattene havde nok at gøre med at fange en enkelt mus ad gangen.